

●□1: Bývalý kapucínský kostel sv. Anny
na rohu dnešních ulic Karla IV. a Kněžské v Českých Budějovicích.
Pohlednice z doby kolem roku 1900, sbírka autora.

staveniště a 31. května přijel do města pražský arcibiskup Jan Lohelius, aby následujícího dne provedl svěcení základního kamene ke kapucínskému kostelu sv. Anny. Slavnost proběhla v pondělí 1. června 1615 a její podobu máme zprostředkovánu stručnými zápisy, z nichž mimo jiné plyne, že do základního kamene bylo vloženo několik ražeb.

Nejvěrohodnější svědectví o tom podává zápis v knize protokolů ze schůzí městské rady, který vznikl bezprostředně po události, a navíc se jedná o úřední záznam: „1. Juny osvícený kníže pan arcibiskup Pražský u paterův kapucínův kostel založiti k jměnu svatě Anny a svatého Františka i první kámen položiti ráčil a pan purkmistr páni stříbrný pozlacený groš se vším ouřadem jmen jejich Bonifacius zlatník vyryl, i také rychtáře jměno a to do základu toho jest položeno“.⁴ Další zdroje informací jsou sice zprostředkované, ale lze jim rovněž do značné míry důvěřovat – jde o kronikářské zápisy budějovických měšťanů, kteří sice nemohli být osobně svědky položení základního kamene, předpokládáme však, že údaje spolehlivě přepsali ze starších, dnes již ztracených kronik.

Časově nejbližší byl Jonáš Katschner,⁵ jenž zaznamenal: „Léta 1615 prvního června zde byl arcibiskup z Prahy a položil základní kámen v kapucínském kostele, a četl první mši, také ctihodný magistrát nechal všechna svá jměna vložit do základního kamene a poté zazdíť“.⁶ Jen o málo mladší, ale o něco podrobnější je kronikářský záznam Tomáše Františka Veselého:⁷ „V tomto roce dne 31. května sem přijela Jeho knížecí Milost Jan arcibiskup pražský a v pondělí po Exaudi vedl z kostela sv. Mikuláše procesí, v němž byl nesen velký kříž, ke kapucínům. Zde byl kříž vztyčen a poté vysvěcen základní kámen, vložený do základů, do něhož věnovali komisaři dvoudukát, dále zdejší šlechtná rada pozlacený groš, na němž byl z jedné strany obraz sv. Anny a z druhé strany

⁴ Státní okresní archiv České Budějovice, Archiv města České Budějovice (dále jen SOKA ČB, AM ČB), kniha č. 169, Kniha zápisů ze schůzí městské rady 1604–1617, pag. 352.

⁵ Pekařský mistr Jonáš Katschner se v Českých Budějovicích usadil nejpozději roku 1637 a pravděpodobně ve čtyřicátých letech 17. století začal psát kroniku, jejíž součástí jsou opisy starších analistických textů. Katschnerova rodina žila v domě vedle kapucínského kláštera, takže kronikář mohl mít k místu bližší vztah. PLETZER, Karel: *Dva dosud neznámí kronikáři Českých Budějovic (Jonáš Katschner a Dominik Koller)*, Jihočeský sborník historický 39, 1970, s. 222–229.

⁶ SOKA ČB, AM ČB, kniha č. 1963, Kronika Jonáše Katschnera, pag. 68. V originálním německém znění: „Ano 1615 den Ersten Juny ist der Ertz Bischoff von Prag alhier gewesen, und hat den Grundstein in der Capuciner Kirchen gelegt, undt dar die Erste Meß geleßen, auch Einen Ehrensamben Magistrat alle mit Nahmen Laßen in den Grundtstein verfaßen undt darnach vermauern laßen.“

⁷ Vzdělaný a v záležitostech městské správy zkušený měšťan Tomáš František Veselý začal psát kroniku po roce 1660, rovněž s využitím starších textů. Viz např. PLETZER, Karel: *Pravá a nepravá kronika Tomáše Františka Veselého (Studie z českobudějovické analistiky)*, Jihočeský sborník historický 24, 1955, s. 121–129. Záznamy o událostech první třetiny 17. století, přestože je sami neprožili, mohli Veselý i Katschner teoreticky ještě verifikovat výpovědi pamětníků.

jména pánů radních, vyslanci z Krumlova rovněž jeden gros“.⁸ Jen s drobnými odchylkami převzal tento záznam do své kroniky v první dekádě 18. století Jan Florian Hammerschmidt,⁹ přeložil jej ovšem do latiny.¹⁰

Pamětní medaile (Schaumünze) věnovaná českobudějovickou městskou radou tedy nesla z jedné strany vyobrazení patronky kostela sv. Anny, ze druhé pak jména tehdejších konšelů. Protože k obnově městské rady došlo shodou okolností pouhých jedenáct dnů před položením základního kamene, není nepodstatnou otázkou, o jaká jména vlastně šlo. Lze s velkou pravděpodobností přepokládat, že medaile zvěčnila – zejména z prestižních důvodů – skutečně aktuální složení městské rady, v jakém převzala svůj úřad 21. května 1615. Dvanáctičlenný konšelský sbor spravoval obecní záležitosti vždy v jednoročním funkčním období, během něhož se jednotliví radní zhruba po měsíci střídali ve funkci purkmistra. Pořadí bylo stanoveno už při uvedení nové rady do úřadu. Konšel, jenž v tomto cyklu obsadil purkmistrovské křeslo jako první, byl titulován primátorem. Od 21. května do 12. června 1615 předsedal městské radě purkmistr Kašpar Doudlebský, jemuž tak pro celé funkční období 1615/1616 náležel titul primátora.¹¹ Sotva by si nechal ujít příležitost být uveden na medaili vložené „na věčné časy“ do základů nového kostela.

Ke zhotovení medaile tedy nejspíše došlo v krátkém časovém intervalu mezi 21. květnem a 1. červnem 1615. S největší pravděpodobností na ní byla vyryta jména členů nové městské rady, úřadující ve složení: primátor Kašpar Doudlebský, konšelé Bernard Toch, Mikuláš Schantz, Tomáš Partlme, Karel Wels, Tomáš Netolický, Jiří Hirsch, Petr Christeindl, Bartoloměj Hartl, Mikuláš Löwenstein (Lebenstein), Tomáš Hammer a Eliáš Preitenberger. Na medaili bylo i jméno rychtáře, kteroužto funkci v daném období zastával Jan Planck.¹²

⁸ SOKA ČB, AM ČB, kniha č. 1964, Kronika Tomáše Františka Veselého, pag. 198. Originální znění: „In dießem Jahr d. 31. May ist Ihr fürst[liche] Gnaden Joannes Erzbischoff von Prag hieher ankommen undt den Montag nach Exaudi von S. Nicolai Kirch[en] mit der procession neben den Capucinern, so ein Groß t getrag haben in ihr Closter eingeführt seyn worden. Alda das Creutz aufgemacht nacher d[en] Grundstain geweyhet, in den Grundt eingelegt, darrin die Commissarii von doppelt ducaten, so wohl ein Edler Rath alhie ein ubergeltn Schaw Grosch[en] darauf einerseits S. Annae Bildtnus andererseits die nahmen dazumahl gewesen H. des Raths verehrt; die Abgesandte H. von Crumaw ebner maßen ein schaw Grosch[en] praesentirt.“

⁹ Kněz Jan Florian Hammerschmidt působil v Českých Budějovicích v období 1677–1680, ale svou kroniku města dopsal teprve kolem před rokem 1710 na základě zapůjčeného rukopisu T. F. Veselého. Viz zejména PLETZER, Karel: Českobudějovická kronika J. Fl. Hammerschmidta, Jihočeský sborník historický 26, 1957, s. 14–19.

¹⁰ SOKA ČB, AM ČB, kniha č. 1966, Kronika Jana Floriana Hammerschmidta, fol. 31b: „Anno 1615. 31. May venit Budvicium Reverendissimus ac Celsissimus Princeps Archi-Episcopus Pragensis, Dominus Joannes Lohelius, et die Lunae post Exaudi ex Parochiali Ecclesia S. Nicolai perrexit cum Capucinis processionaliter, qui magnam Crucem portarunt, et venientes ad locum ubi Ecclesia debebat aedificari, Crucem hanc erexit, lapidem fundamentalem benedixit, et pro fundamentis posuit. In quem Regii Domini Commissarii aureum nummum imposuerunt, sicuti et Magistratus Budvicensis, in cuius una parte erat Imago S. Annae, ex altera Nomina Dominorum Senatorum tunc existentium, praesentarunt quoque in lapidem funda[men]talem aureum nummum Domini Officiales Crumlovienses [quia ille tempore Crumlovium spectabet].“

¹¹ SOKA ČB, AM ČB, Účetní přílohy, ročník 1615, vydání purkmistrovského úřadu.

¹² SOKA ČB, AM ČB, kniha č. 286, Kniha obnovování městské rady 1468–1750, fol. 5b.

Výše citovaný zápis z protokolu městské rady jmenuje rovněž autora pamětní medaile, kterým byl *Bonifacius zlatník*, přestože účetně to doložit nelze.¹³ Identifikace je v tomto případě jednoznačná: medaili zhotovil zlatnický mistr Bonifác Riedl mladší, jenž provozoval dílnu po svém stejnojmenném otci od devadesátých let 16. století do konce první třetiny 17. věku. Otec a syn Riedlové (Ridlové) vlastnili dům v nynější Piaristické ulici č. 6/21.¹⁴

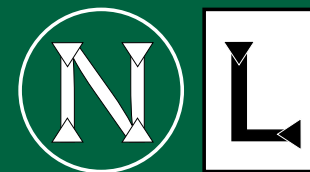
Svědectví písemných pramenů je bohužel příliš stručné na to, abychom z něj odvodili přesnější podobu pamětní medaile, nebo postup její výroby. Otázky vzbuzuje možný způsob uložení v základním kameni (např. pouzdro s dalšími dokumenty?), ale také charakter druhé mince, kterou věnovali představitelé města Českého Krumlova. Dokud budějovický kostel sv. Anny bude stát, pravděpodobně se odpovědi nedozvíme.

---

¹³ Hlavní účetní kniha z roku 1615 se ve fondu Archiv města České Budějovice nedochovala. Potvrzení o proplacení zakázky nebylo nalezeno ani v účetních přílohách za rok 1615 (týž archivní fond).

¹⁴ Zmínky o Bonifáci Riedlovi mladším viz např. SOKA ČB, AM ČB, kniha č. 1125, Kniha trhových smluv V, fol. 12, 14 a 27; KUBÁK, Jaroslav: *Topografie města Českých Budějovic 1540–1800*, České Budějovice 1973, s. 149–151.

NÁRODNÍ MUZEUM
ČESKÁ NUMISMATICKÁ SPOLEČNOST

Numismatické listy

73 • 2018 • 3-4

NUMISMATICKÉ LISTY 73 • 2018 • 3-4

Vyobrazení k článku Šárka VICHEROVÁ, *Pamětní mince vydané v roce 2018*, s. 189–197.

○ ■ **Jubilejní zlatá mince 100. výročí vzniku Československa.**

Autor: akademický malíř Vladimír Pavlica. Rubní strana.

Sbírka: Česká národní banka. Zvětšeno 2:1.

Titulní strana:

Vyobrazení k článku Šárka VICHEROVÁ, *Pamětní mince vydané v roce 2018*, s. 189–197.

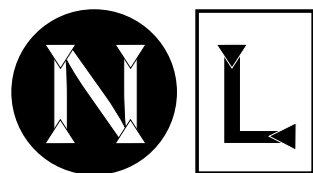
○ ■ **Jubilejní zlatá mince 100. výročí vzniku Československa.**

Autor: akademický malíř Vladimír Pavlica. Lící strana.

Sbírka: Česká národní banka. Zvětšeno 2:1.

NÁRODNÍ MUZEUM
ČESKÁ NUMISMATICKÁ SPOLEČNOST

Numismatické listy

73 • 2018 • 3-4

Vedoucí redaktor / Chief Editor: Luboš POLANSKÝ.

Redakce / Editors: Michal MAŠEK, Luboš POLANSKÝ, Jiří SLÁMA

Redakční rada / Editorial Advisory Board: Marek CAJTHAML, Petr HAIMANN,

Dagmar KAŠPAROVÁ, Jiří MILITKÝ, Věra NĚMEČKOVÁ, Vlastimil NOVÁK,

Borys PASZKIEWICZ, Zdeněk PETRÁŇ, Eduard ŠIMEK, Jan VIDEMAN, Petr VOREL.

Jazyková redakce / Language Editor: Roman LANG.

Kontakt / Contact Address: lubos_polansky@nm.cz • 224 497 283.

Anglická abstrakta a resumé překládá / English abstracts and summaries translated by Gabriela & Vlastimil NOVÁK.

NÁRODNÍ MUZEUM

Vydává: Národní muzeum ve spolupráci s Českou numismatickou společností.

Technická příprava a grafická úprava: Quattro-Production s. r. o.

Tisk: Kleinwächter Holding, s. r. o.

Přímý prodej zajišťuje stánek v Nové budově Národního muzea. Distribuci povinných výtisků, výtisků pro předplatitele a distribuci volných výtisků zajišťuje Obchodní oddělení,

Národní muzeum, Vínohradská 1, 110 00 Praha 1, telefon 224 497 159, fax 222 246 047

(ze zahraničí: telefon +420 224 497 159, fax +420 222 246 047), e-mail: publikace@nm.cz.

Zde se přijímají i objednávky předplatného, z ČR i ze zahraničí a poskytují informace o cenách předplatného. Členům České numismatické společnosti zasílá Česká numismatická společnost,

Arménská 1372/10, 101 00 Praha 10 - Vršovice, telefon 271 730 775.

Vychází dvakrát ročně jako dvojčíslo.

Redakční uzávěrky jsou 1. dubna a 1. září.

Pokyny pro autory najdete na www.nm.cz/publikace.

© Národní muzeum, Václavské náměstí 1700/68, 110 00 Praha 1 - Nové Město.
ISSN 0029-6074 (print), 2533-5650 (online), MK ČR E 568. Praha 2019.

● □ 5: **Příběhy z muzejních sbírek. Výstava k 140. výročí založení Českého muzea stříbra**,
garant výstavy: Josef KREMLA, autoři textů: Josef Kremla – Jana Králová,
9. května až 30. září 2017 Kutná Hora – Hrádek.

a) poklad **Kácov 1951** (HN 9); **b)** poklad **Kutná Hora – Mišpulky 1934** (HN 2).
Čísla v závorce odpovídají katalogu.

Vyobrazení k článku Josef KREMLA, *Depoty uložené v kutnohorském muzeu*, s. 146–155.

O b s a h

● □ Zdeněk PETRÁŇ <i>Michal Mašek padesátníkem!</i>	103
● □ Luboš POLANSKÝ <i>Bibliografie prací Michala Maška za léta 2002–2018</i>	104
● □ Zdeněk PETRÁŇ <i>Antoninus Pius – císař reprezentující „zlatý věk“ římského impéria</i> <i>Petráň, Antoninus Pius – Emperor representing the 'Golden Age' of the Roman Empire</i>	112
● □ Július FRÖHLICH <i>Tri neznáme typy keltských mincí zo stredných Čiech</i> <i>Three unknown types of the Celtic coins from central Bohemia</i>	116
● □ Jiří MILITKÝ <i>Neznámý keltský ¼statér – typ hlava Athény / čtyřnohé zvíře</i> <i>Unknown Celtic ¼-stater of the Athena head / four-legged animal type</i>	123
● □ Lenka VACINOVÁ <i>Vzácná varianta republikánského denáru typu RRC 222/1</i> <i>A rare variety of the Roman Republican denarius of the RRC 222/1 type</i>	130
● □ Jan BOUBLÍK <i>Výrobní defekty na pražském groši Václava IV.</i> <i>Defects in production of one Prague grossus struck under Wenceslas IV.</i>	139
● □ Josef KREMLA <i>Depoty uložené v kutnohorském muzeu</i> <i>Coin hoards preserved in the Kutná Hora (Kuttenberg) museum</i>	146
● □ Lukáš RICHTERA – Matěj BŘEZINA <i>Okrojené falsum pražského groše Ferdinanda I. a problematika okrajování pražských grošů</i> <i>Clipped forgery of the Prague grossus of Ferdinand I and problems with clipping of the Prague grossi</i>	156
● □ Eduard ŠIMEK <i>K počátkům kutnohorské ražby tolarů Maxmiliána II. v roce 1573</i> <i>Notes to the beginning of the thaler production under Maximilian II in Kuttenberg in 1573</i>	174
● □ Pavel VOJTÍŠEK <i>Zajímavý vratislavský tříkrejcar Ferdinanda II.</i> <i>An interesting three-kreuzer piece struck under Ferdinand II in Breslau</i>	180
● □ Daniel KOVÁŘ <i>Pamětní medaile v základním kameni kostela sv. Anny v Českých Budějovicích</i> <i>A commemorative medal reminding setting of the foundation stone of the St. Ann Church in České Budějovice</i>	184
● □ Šárka VICHEROVÁ <i>Pamětní mince vydané v roce 2018</i> <i>Commemorative coins produced in 2018</i>	189
● □ konference <i>Archeologie a veřejnost 10/2018. Neprofesionálové v archeologii.</i> <i>Modely interakce archeologie a uživatelů detektorů kovů (Miroslav DAŇHEL)</i>	198